

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง
ที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
ชื่อและนามสกุล พระมหาสุนทร จตุรพิรสุภาพ
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข

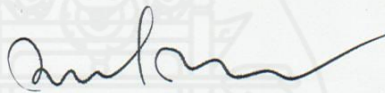
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

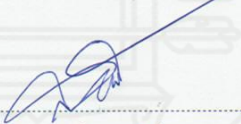
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

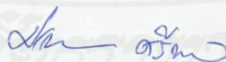
กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง
ที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ผู้วิจัย พระมหาสุนทร จตุรพิรสุภาพ รหัสนักศึกษา 2508000045 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมือง
การปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์
คำสุข **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของ
ชาวกะเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี (2) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมือง
ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี กับการเมืองในระดับ
ประชาธิปไตย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกแบบเจาะจง และ
การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มผู้นำของตำบลแก่นมะกรูดทุกกลุ่ม ได้แก่
กำนัน อธิบดีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทั้ง 4 หมู่บ้าน จำนวน 4 คน ครูที่เป็นชาวกะเหรี่ยง 2 คน พระภิกษุสงฆ์ที่เป็น
ชาวกะเหรี่ยง 2 รูป ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนตำบลแก่นมะกรูด จำนวน 3 คน และชาวบ้านทั่วไป
จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ส่วนการสังเกตการณ์
แบบมีส่วนร่วม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวกะเหรี่ยงจากการมีวัฒนธรรมชอบเป็นผู้ตาม
ไม่มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาการเมือง หลังจากทีระบบราชการเข้ามาทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองของ
กะเหรี่ยงได้เปลี่ยนไป โดยการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำให้ชาว
กะเหรี่ยงตำบลแก่นมะกรูดมีความเข้าใจด้านการเมือง การเลือกตั้ง และสิทธิของตนในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
ส่งผลให้มีการพัฒนาการเมืองมีส่วนของชุมชน (2) กะเหรี่ยงตำบลแก่นมะกรูด ได้ยึดแนวทางของประชาธิปไตย
โดยใช้เสียงข้างมากตัดสินกรณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาตัดสินโดย
ใช้เสียงข้างมากและกะเหรี่ยงตำบลแก่นมะกรูดมีส่วนร่วมในการปกครองในระดับอบประชาธิปไตยในการเลือกตั้งทั้ง
ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และมีตัวแทนได้รับการเลือกตั้งเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแก่น
มะกรูด

คำสำคัญ การเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมทางการเมือง ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด
จังหวัดอุทัยธานี

Thesis title: The Political Culture Changing of Thai People of Karen Ancestry in Kaen Makrut Sub-District, Ban Rai District, Uthai Thani Province

Researcher: PhraMaha Sunthorn Jaturapitsupap ; **ID:** 2508000045; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Thirapat Serirangsan, Professor; (2) Dr. Senee Comsook, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to study (1) changes in the political culture of Karen people in Kaen Makrut Sub-District, Ban Rai District, Uthai Thani; and (2) the relationship between the political culture of Thai people of Karen Ancestry in Kaen Makrut Sub- District, Ban Rai District, Uthai Thani, and politics in the democratic system.

This was a qualitative research based on participatory observation and interviews with a group of 14 key informants, chosen through purposive sampling, consisting of: 4 elected leaders of Kaen Makrut Sub-District (the present or former village chiefs [*kamnan*] or village headmen [*pooyaiban*] of the 4 villages), 2 teachers of Karen ancestry, 2 Buddhist monks of Karen ancestry, a local wise person, 3 community leaders, and 2 local residents. Data were collected using an interview form and analyzed using descriptive analysis.

The results showed that (1) Originally, the political culture of the Karen was to be followers, with no innovative ideas about developing politics. This political culture changed after the Thai bureaucratic system came into their villages. They learned about local and national elections and gained an understanding of politics, elections, and their rights to participate in politics. This caused the level of participation of the communities to rise. (2) The Karen of Kaen Makrut Sub-District used the democratic concept of majority vote in making decisions in their communities. They set up committees to decide on various matters and accept the decision of the majority. They participate in democratic government by participating in local and national elections. A representative of the community was elected to serve on the Kaen Makrut Tambol Administrative Organization Council.

Keywords: Changes, Political culture, Thai people of Karen ancestry, Kaen Makrut Sub-District, Uthai Thani Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบผลสำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้แนวคิดในการวิจัย คำแนะนำในประเด็นต่าง ๆ และกำลังใจในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เริ่มลงมือกระทำจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอขอบคุณในความกรุณาโดยเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอดในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณ นายอ้วน คลองวะ กำนันตำบล แก่นมะกรูด นายวิยะโท คลองวะ อดีตกำนันตำบลแก่นมะกรูด นายบุญช่วย น้ำพุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่สาม ตำบลแก่นมะกรูด และนางสาววิไลวรรณ อังคสุวรรณศิริ ที่ได้อนุเคราะห์ในด้านการจัดพิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 11 ท่าน (ดังปรากฏรายนามในภาคผนวก ข) ที่ได้กรุณาสละเวลา ให้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าทางด้านการศึกษา ผู้วิจัยขอถวายเป็นเครื่องบูชา แก่พระรัตนตรัย มารดา บิดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะสะท้อนปัญหาทางด้านวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวกะเหรี่ยง ในหลาย ๆ ด้าน และเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม สังคมและการเมือง ของชาวกะเหรี่ยงสืบต่อไป

พระมหาสุนทร จตุรพิธสุภาพ

มีนาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
โจทย์วิจัย	3
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
แนวความคิดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	6
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	10
แนวความคิดเกี่ยวกับรัฐชาติ และชนกลุ่มน้อยกับชนกลุ่มใหญ่	12
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในประเทศไทย	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวกะเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด และผลกระทบของระบบการเมืองการปกครองไทย ที่เข้ามามีบทบาทกับความเป็นอยู่ของกะเหรี่ยงตำบลแก่นมะกรูด	81

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวกะเหรี่ยง	
ตำบลแก่นมะกรูด	85
ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ	
และด้านการเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมือง	
ของกะเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด	87
ส่วนที่ 4 แนวทางการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมือง	
ของกะเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด	100
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
สรุปการวิจัย	104
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	117
ก คำถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง	118
ข รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์	120
ค คำสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยละเอียด	122
ประวัติผู้วิจัย	149